

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 4C/92/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312210363
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Kekeňák, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2015:6312210363.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno sudcom JUDr. Ondrej Kekeňák, PhD., v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711 proti odporcovi X. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. 7, B., toho času na neznámom mieste, v konaní zast. opatrovníkom Mgr. Petrom Zelenčíkom, pracovníkom Okresného súdu Brezno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu, HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie so sídlom Lúčna 2123/1, Partizánske, IČO: 42 305 675, zast. JUDr. Viliam Glézl, advokát so sídlom Nemčianska 25, Banská Bystrica, o zaplatenie 248,95 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi na účet navrhovateľa vedený v Tatra banke, a.s., č. ú. : XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX sumu vo výške 248,95 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 248,95 Eur od 28.11.2009 do zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania spočívajúce v súdnom poplatku zaplatenom za návrh na začatie konania vo výške 16,50 Eur a v trovách právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 69,84 Eur na účet vedený v Tatrabanke a.s., č.ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 16.11.2012 domáha voči odporcovi zaplatenia sumy 248,95 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 248,95 Eur od 28.11.2009 do zaplatenia, ako aj priznania náhrady trov konania.

Svoj návrh odôvodnil v podstate tým, že odporca uzavrel s právnym predchodcom navrhovateľa zmluvu o pripojení v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. Predmetom zmluvy bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby právnym predchodcom navrhovateľa odporcovi. Odporca sa zaviazal riadne odoberať službu a platiť za ňu riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom cenníku podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení a všeobecnými podmienkami.

Odporca bol povinný v prípade nedodržania zmluvných povinností voči právnemu predchodcovi navrhovateľa zaplatiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v zmluve/dodatku o pripojení. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právneho predchodcu, ktorá mu vznikla v dôsledku nesplnenia povinností odporcu zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa. V uvedenom prípade je teda odporca sankcionovaný za nedodržanie konkrétne určených povinností, ktoré mu vyplývali zo zmluvy o pripojení, resp. z dodatku k zmluve o pripojení a všeobecných podmienok, v dôsledku čoho musela byť jej SIM karta/koncové zariadenie vypojené/á z prevádzky (došlo

k prerušeniu poskytovania služieb poskytovaných prostredníctvom SIM karty/koncového zariadenia odporcovi).

Ak by bol odporca splnil svoju povinnosť riadne a včas uhradiť cenu za poskytnuté služby, tak by prostredníctvom týchto platieb po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu navrhovateľa zabezpečiť odporcovi mobilný telefón/koncové zariadenie, príp. program služieb podľa vlastného výberu za zľavnenú cenu.

Právny predchodca navrhovateľa vystavil odporcovi faktúru č. XXXXXXXXXXXX vo výške 248,95 Eur, ktorú odporca neuhradil.

Navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporcovi vyúčtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX vo výške 248,95 Eur na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 16.12.2011 medzi navrhovateľom ako postupníkom a spoločnosťou Slovak Telecom, a.s. ako postupcom. Uvedená zmluva a prílohy k nej sú evidované v registri tunajšieho súdu pod sp. zn. Spr. 188/2012.

Navrhovateľ k návrhu priložil zmluvu o pripojení FIX zo dňa XX.XX.XXXX, dodatok k zmluve o pripojení zo dňa XX.XX.XXXX, dodací list, faktúru č. XXXXXXXXXXXX, faktúru č. XXXXXXXXXXXX, overenie totožnosti účastníka, a všeobecné obchodné podmienky spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. z 01.02.2009.

Na základe výzvy súdu navrhovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh na začatie konania vo výške 16,50 Eur.

Dňa 04.04.2013 bol súdu doručený návrh na vstup HLAS-u SPOTREBITEĽA, občianskeho združenia so sídlom Lúčna 2123/1, Partizánske, IČO: 42 305 675, ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu z dôvodu ochrany spotrebiteľských práv odporcu v konaní pred súdom.

Podaním doručeným dňa 21.06.2013 navrhovateľ doložil k návrhu prehľad dobíjania kreditu k telefónnemu číslu XXXXXXXXXXXX spolu s cenníkom mobilných telefónov ku dňu 02.03.2009. V rámci podania doložil aj vyjadrenie k návrhu, v ktorom okrem iného uviedol, že trvá na uplatnenej zmluvnej pokute s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/31/2012-157 zo dňa 19.03.2013.

Súd doručil oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania právnenému zástupcovi navrhovateľa a odporcovi s tým, že odporcu vyzval, aby súdu v lehote 10 dní oznámil, či súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho stranu, pričom bol upozornený, že ak v stanovenej lehote súhlas nevyjadrí, súd nebude predpokladať, že so vstupom vedľajšieho účastníka do konania súhlasí. Výzva bola odporcovi doručená do vlastných rúk dňa 08.01.2014. Odporca na výzvu nereagoval.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.10.2013 sa vedľajší účastník na strane odporcu vyjadril k návrhu na začatie konania. V podaní uviedol, že navrhovateľ svoj nárok na zmluvnú pokutu vyvodil z bodu 3 dodatku zmluvy o pripojení. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/32/2012 zo dňa 15.03.2012 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne sa tak malo stať aj vo veci Okresného súdu Komárno vedenej pod sp.zn. 13C/125/2012, Okresného súdu Rimavská Sobota vedenej pod sp.zn. 12C/33/2013, a tiež v mnohých ďalších konaniach.

Vedľajší účastník ďalej uviedol, že povinnosť v zmysle § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky v prípade, ak bola rozhodnutím súdu určená za neplatnú, sa vzťahuje aj na právneho nástupcu dodávateľa, t.j. na navrhovateľa v predmetnom konaní. Taktiež poukázal na skutočnosť, že povinnosť v zmysle § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. neznamená len zákaz pre dodávateľa a jeho právneho nástupcu uvádzať ustanovenia obsahujúce neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmluvách uzatváraných po právoplatnom vyhlásení podmienky za neprijateľnú, ale v zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 575/2009 Z.z. (ktorým bolo ustanovenie § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. do nášho právneho poriadku zavedené), najmä zákaz ďalej neprijateľnú zmluvnú podmienku aplikovať voči spotrebiteľovi formou jej uplatnenia na súde alebo z titulu jej existencie prijať akékoľvek plnenie. Ak by teda dodávateľ alebo jeho právny nástupca (navrhovateľ) napriek vyššie uvedeným skutočnostiam uplatnil plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, jeho nárok je v priamom rozpore so zákonom, a konajúci súd musí žalobu uplatňujúcu plnenie z takejto zmluvnej

podmienky zamietnuť, pričom už nie je potrebné, aby opätovne zdôvodňoval jej neprijateľnosť. Takáto zmluvná podmienka je teda absolútne neplatná § 53 ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. a konajúci súd ju nemôže nijako moderovať.

Na základe vyššie uvedených skutočností je súd povinný bez ďalšieho nárok navrhovateľa na plnenie vyplývajúce zo zmluvnej pokuty zamietnuť bez osobitnej potreby ďalšieho odôvodňovania jej neprijateľnosti.

Vedľajší účastník ďalej uviedol, že v prípade, ak konajúci súd napriek uvedenému má pochybnosti o tom, či zmluvná pokuta uplatňovaná v návrhu spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporcu, je potrebné poukázať na skutočnosť, že jedným zo zmluvných dojednaní, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech odporcu je bod 3 Dodatku Zmluvy o pripojení. Neprijateľnosť predmetného zmluvného dojednania vyplýva zo skutočnosti, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný len jeden účastník zmluvy. Dodávateľ teda nie je nijako sankcionovaný za prípadné porušenie zmluvných povinností na jeho strane, čo sa nedá povedať o spotrebiteľovi, ktorý je sankcionovaný za neprimerane široko určený okruh rôznych porušení zmluvy, dodatku alebo všeobecných obchodných podmienok, a to všetko bez ohľadu na závažnosť ich následkov. Rovnakým spôsobom je teda spotrebiteľ sankcionovaný napríklad za opakované nezrealizovanie pravidelného dobitia SIM karty alebo za dobitie SIM karty nižšou sumou. Navyše znenie predmetného ustanovenia umožňuje dodávateľovi aj opakovane ukladať zmluvnú pokutu aj opakovane.

Vo svojom podaní ďalej uviedol, že formulácia uvedená v dodatku k zmluve o pripojení pod citovaným bodom 3 signalizuje, že sa vzťahuje na porušenie akejkoľvek povinnosti stanovenej v bode 1 písm. c) dodatku. Zmluvné pokuty za porušenie povinností, ktoré dodávateľ označí len indikatívne, sú neakceptovateľné a predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejasnosť uvedenej zmluvnej podmienky nevyklučuje vyrubenie zmluvnej pokuty v najrôznejších situáciách bez ohľadu na to, aké malo toto porušenie zmluvných povinností následky a či vôbec malo negatívne následky. Preto môže dodávateľ túto zmluvnú pokutu vyrubiť tak v prípade, ak reálne od zmluvy odstúpil z dôvodu, že spotrebiteľ si povinnosti z nej počas jej existencie vôbec neplnil, ako aj v prípade, ak sa spotrebiteľ dostal do omeškania s jedinou paušálnou platbou, ktorú v následne v rámci nasledovnej platby uhradil alebo tiež v prípade, ak dodávateľovi v lehote 7 dní neoznámil zmenu osobných údajov. Pokiaľ nie je okruh porušení zmluvných povinností vo vzťahu k oprávneniu uplatniť si zmluvnú pokutu stanovený, spotrebiteľ pri podpise zmluvy zároveň nedokáže zhodnotiť prípadné riziko vstupu do zmluvného vzťahu s dodávateľom a na opačnej strane nič dodávateľovi nebráni zmluvnú pokutu uplatňovať i šikanóznym spôsobom. Navyše ustanovenie o zmluvnej pokute v citovanom znení neobchádza ani aspekt neurčitosti, čo robí toto dojednanie absolútne neplatné (§ 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb.).

Vedľajší účastník ďalej poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ si od odporcu uplatňuje sankciu v podobe zmluvnej pokuty za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti, ktorá zostáva nezmenená bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov; zostáva mu iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie si uplatní dodávateľ rovnakú zmluvnú pokutu ako v prípade, keď sa dostane do omeškania spotrebiteľ na začiatku existencie zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohaduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. Neprimeranosť sankcie sa teda prejavuje osobitne v spojení s časovým aspektom, keďže spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo konci doby viazanosti. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje), alebo naopak, ak spotrebiteľ neuhradí mesačný poplatok len čiastočne. Dodávateľ (a ani jeho právny nástupca) teda nezohľadňujú hodnotu a ani mieru závažnosti porušenia zmluvných povinností.

Primárnym dôvodom na zamietnutie návrhu navrhovateľa je však skutočnosť, že navrhovateľ si právo na zmluvnú pokutu neuplatnil včas. Z listinného dôkazu označeného ako prehľad dobíjania služby FIX totiž vyplýva, že odporca porušil zmluvné povinnosti, keď nezrealizoval zmluvné dobíjanie za mesiac júl 2009. Navrhovateľ si teda právo na zmluvnú pokutu voči odporcovi na súde mohol prvý raz uplatniť

dňa 01.08.2009 a toto jeho právo sa premičalo uplynutím trojročnej doby dňa 01.08.2012. Nakoľko navrhovateľ toto svoje právo na súde uplatnil po tomto dátume, vedľajší účastník vzniesol námietku premičania proti uplatnenému nároku.

K vyjadreniu navrhovateľa zo dňa 20.06.2013 uviedol, že predmetom zmluvy o pripojení v znení jej dodatku bola okrem iného aj kúpa mobilného telefónu odporcom za účastníkmi dohodnutú kúpnu cenu. Z takto formulovaného predmetu zmluvy o pripojení nie je zrejmé zvýhodnenie odporcu. Podľa názoru vedľajšieho účastníka sa nejedná o navrhovateľom tvrdené zvýhodnenie (benefit) odporcu, keď účastníci zmluvy sa dohodli na cene predmetu (mobilného telefónu) bez ohľadu na pultovú cenu totožného mobilného telefónu v iných zmluvných vzťahoch, čo zrejme súvisí aj s obchodnou taktikou právneho predchodcu navrhovateľa, cieľom ktorej je získanie maximálneho množstva zákazníkov. Možno teda zhrnúť, že účastníci zmluvy o pripojení v znení jej dodatku sa dohodli na kúpnej cene telefónu v sume 1,- Eura. Kúpna zmluva, predmetom ktorej bol predaj predmetného telefónu, bola včlenená do dodatku k zmluve o pripojení, nadobudla platnosť podpisom dodatku k zmluve o pripojení a bola zavŕšená zaplatením kúpnej ceny a odovzdaním predmetného mobilného telefónu odporkyňi. Od uvedenej kúpnej zmluvy je potom potrebné odlišovať záväzok odporkyne zotrvať v právnom vzťahu s dodávateľom po dohodnutú dobu a v rámci tejto doby si plniť svoje zmluvné povinnosti. Po dobu viazanosti totiž odporkyňa nesplácala cenu mobilného telefónu, keď túto riadne zaplatila pri uzavretí dodatku k zmluve o pripojení a odovzdaním mobilného telefónu sa stal jeho vlastníkom, ale platila za poskytnutie telekomunikačných služieb právnym predchodcom navrhovateľa. Správnosť záveru o tom, že skutočná cena mobilného telefónu bola cena dohodnutá účastníkmi zmluvy o pripojení dokladuje aj simulovaná situácia, keď v prípade neodstrániteľnej vady odporcom zakúpeného mobilného telefónu by odporcovi vznikol nárok len na vrátenie sumy 1,- Eura za vadný telefón, teda sumy, ktorú plnil právnemu predchodcovi navrhovateľa pri zakúpení mobilného telefónu, a nie na vrátenie tabuľkovej sumy stanovenej právnym predchodcom navrhovateľa. Navyše, ak by právny predchodca navrhovateľa mobilný telefón za cenu 1,- Euro odporkyňi neposkytol, nie je zrejmé, či by odporca s právnym predchodcom navrhovateľa do právneho vzťahu vôbec vstúpil.

Záverom vedľajší účastník žiadal súd, aby návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 58,78 Eur.

Uznesením č.k. 4C/92/2013-56 zo dňa 27.11.2013 ustanovil súd podľa § 29 ods. 2 O.s.p. Mgr. Petra Zelenčíka, súdneho tajomníka Okresného súdu Brezno, za opatrovníka odporcovi, ktorého pobyt sa aj napriek vykonaným pokusom súdu nepodarilo zistiť a súdu ostáva naďalej neznámy.

Uznesením č.k. 4C/92/2013-59 zo dňa 11.02.2014 súd nepripustil vstup vedľajšieho účastníka HLAS-u SPOTREBITEĽA, občianskeho združenie so sídlom J. Bánika 2009/2, Zvolen, IČO: 42 305 675, zast. JUDr. Viliam Glézl, advokát so sídlom Nemčianska 25, Banská Bystrica do konania na strane odporcu.

Podaním doručeným súdu dňa 24.02.2014 podal vedľajší účastník odvolanie proti uzneseniu č.k. 4C/92/2013-59 zo dňa 11.02.2014, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť tunajšiemu súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 13Co/473/2014-72 zo dňa 15.01.2014 zmenil uznesenie tunajšieho súdu č.k. 4C/92/2013-59 zo dňa 11.02.2014 tak, že vstup HLAS-u SPOTREBITEĽA, občianskeho združenia so sídlom J. Bánika 2009/2, Zvolen, IČO: 42 305 675, ako vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu pripustil.

Podaním doručeným súdu dňa 17.04.2015 sa navrhovateľ vyjadril k skutočnostiam, ktoré vedľajší účastník uviedol vo svojom podaní. K tvrdeniam vedľajšieho účastníka o neplatnosti dojednania zmluvnej pokuty poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/31/2012-157 zo dňa 19.03.2013, v ktorom sa konajúci súd nestotožnil s právnym názorom vysloveným v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/33/2012 zo dňa 16.04.2014.

Podaním doručeným súdu dňa 24.04.2015 sa vedľajší účastník vyjadril k návrhu na začatie konania. V podaní okrem iného uviedol, že primárnym dôvodom na zamietnutie návrhu je skutočnosť, že navrhovateľ si právo na zmluvnú pokutu neuplatnil včas, z ktorého dôvodu vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu námietku premičania nároku navrhovateľa. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu

v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/667/2013 zo dňa 22.05.2014. Z obsahu predmetného spisu nevyplýva žiadna dohoda o splatnosti zmluvnej pokuty; navyše navrhovateľom predložené všeobecné obchodné podmienky nadobudli účinnosť dňom 01.02.2009, preto sa nemôžu vzťahovať na zmluvu o pripojení v znení dodatku zo dňa XX.XX.XXXX. Začiatok plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty spadá na deň nasledujúci po vzniku právneho predchodcu navrhovateľa na zmluvnú pokutu. Zo skutkového stavu zisteného v priebehu konania vyplýva, že odporca v celom rozsahu nerealizoval minimálne pravidelné zmluvné dobitie už za mesiac marec 2009. Právo právneho predchodcu navrhovateľa na zmluvnú pokutu tak vzniklo uplynutím posledného dňa mesiaca 2009, t.j. dňa 01.04.2009. Premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty tak v zmysle vyššie uvedených právnych záverov začala plynúť dňa 01.04.2009 a márne uplynula dňa 01.04.2012.

Na základe vyššie uvedených skutočností vedľajší účastník žiadal súd, aby návrh navrhovateľa zamietol a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania vo výške 77,61 Eur. K podaniu doložil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16Co/667/2013-89 zo dňa 22.05.2014.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, a to zmluvy o pripojení FIX zo dňa XX.XX.XXXX, dodatku k zmluve o pripojení zo dňa XX.XX.XXXX, dodacieho listu, faktúry č. XXXXXXXXXXXX, faktúry č. XXXXXXXXXXXX, overenia totožnosti účastníka, všeobecných obchodných podmienok spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. z 01.02.2009, prehľadu dobíjania kreditu k telefónnemu číslu XXXXXXXXXXXX spolu s cenníkom mobilných telefónov ku dňu 02.03.2009, ako aj vyjadrení účastníkov konania.

Na základe takto vykonaných dôkazov zistil v podstate tento skutkový stav :

Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. (ďalej podnik), IČO: 35 705 019 uzavrela s odporkyňou dňa XX.XX.XXXX Zmluvu o pripojení v zmysle § 43 a nasledujúcich zákona č. 610/2003 Z.z. na dobu neurčitú v súlade s ustanovením článku 13 bod 1 všeobecných podmienok. Predmetom zmluvy bol záväzok podniku poskytnúť odporcovi SIM kartu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s telefónnym číslom XXX XXX XXX a programom služieb Fix 9. Súčasťou zmluvy boli aj všeobecné obchodné podmienky dodávateľa a cenník služieb.

Dňa XX.XX.XXXX uzavrel podnik s odporcom dodatok k zmluve o pripojení k SIM kartu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s telefónnym číslom XXX XXX XXX na dobu určitú, a to na 24 mesiacov odo dňa uzavretia zmluvy, ktorým sa zaviazal poskytnúť odporcovi program služieb Fix 9 za protihodnotu stanovenú ako povinnosť odporcynke vykonať minimálne mesačné dobitie vo výške 9,- Eur po dobu 24 účtovacích období nasledujúcich po dni účinnosti dodatku, mobilný telefón Sony Ericsson T280I pri dobe viazanosti 24 mesiacov. V rámci dodatku bola dojednaná aj zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur, ktorá mala byť odporcovi uložená pri naplnení podmienok podľa bodu 3 dodatku.

Podnik predloženou faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 08.11.2009 vyfakturoval odporcovi sumu 248,95 Eur (zmluvná pokuta) za nedodržanie povinnosti vykonávať pravidelné mesačné dobíjanie vo výške minimálne 9,- Eur za obdobie júl 2009 - október 2009, keď namiesto predpísaného dobitia v celkovej výške 36,- Eur (4 x 9) vykonal dobitia vo výške 0,- Eur.

Notárskou zápisnicou N 185/2010, Nz 21791/2010 zo dňa 17.06.2010 osvedčujúcou priebeh mimoriadneho valného zhromaždenia, sa rozhodlo o zlúčení spoločnosti Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469 so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO: 35 705 019, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava, oddiel: Sa, vložka č.: 1238/B, zrušenou bez likvidácie. Zmluva o zlúčení bola vyhotovená vo forme notárskej zápisnice N 187/2010, Nz 21818/2010 zo dňa 17.06.2010, na základe ktorej prebrala spoločnosť Slovak Telekom, a.s. so sídlom Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, IČO: 35 763 469 ako univerzálny právny nástupca celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky zanikajúcej spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s., Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO: 35 705 019.

Navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporcovi vyúčtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX vo výške 248,95 Eur na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 06.12.2011 medzi navrhovateľom ako postupníkom a spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. ako postupcom. Uvedená zmluva a prílohy k nej sú evidované v registri tunajšieho súdu pod sp.zn. Spr. 188/2012.

Odporca ku dňu podania návrhu na súde dlžnú sumu v plnej výške napriek výzve navrhovateľa neuhradil.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) zákona č. 40/1964 Zb., za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku

Podľa § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 100 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 zákona č. 40/1964 Zb., pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb., ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 544 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 545 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., ak z dojednania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zaviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení.

Podľa § 545a zákona č. 40/1964 Zb., neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa § 563 zákona č. 40/1964 Zb., ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Zb. v znení účinnom do 31.01.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. (ďalej podnik), IČO: 35 705 019 uzavrela s odporkyňou dňa 18.03.2009 Zmluvu o pripojení v zmysle § 43 a nasledujúcich zákona č. 610/2003 Z.z. na dobu neurčitú v súlade s ustanovením článku 13 bod 1 všeobecných podmienok. Predmetom zmluvy bol záväzok podniku poskytnúť odporcovi SIM kartu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s telefónnym číslom XXXXXXXXXXXX a programom služieb Fix 9. Súčasťou zmluvy boli aj všeobecné obchodné podmienky dodávateľa a cenník služieb.

Dňa XX.XX.XXXX uzavrel podnik s odporcom dodatok k zmluve o pripojení k SIM kartu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s telefónnym číslom XXXXXXXXXXXX na dobu určitú, a to na 24 mesiacov odo dňa uzavretia zmluvy, ktorým sa zaviazal poskytnúť odporcovi program služieb Fix 9 za protihodnotu stanovenú ako povinnosť odporkyne vykonať minimálne mesačné dobíjanie vo výške 9,- Eur po dobu 24 zúčtovacích období nasledujúcich po dni účinnosti dodatku, mobilný telefón Sony Ericsson T280I pri dobe viazanosti 24 mesiacov. V rámci dodatku bola dojednaná aj zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur, ktorá mala byť odporcovi uložená pri naplnení podmienok podľa bodu 3 dodatku.

Zmluvu o pripojení v znení dodatku zo dňa 18.03.2009 možno v súlade s ustanovením § 52 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. s ohľadom na povahu zmluvných strán považovať za zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia piatej hlavy Občianskeho zákonníka.

Podnik predloženou faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 27.11.2009 vyfakturoval odporcovi sumu 248,95 Eur (zmluvná pokuta) za nedodržanie povinnosti vykonávať pravidelné mesačné dobíjanie vo výške minimálne 9,- Eur za obdobie júl - október 2009, keď namiesto predpísaného dobíjania v celkovej výške 36,- Eur (4 x 9) vykonal dobíjania vo výške 0,- Eur.

Ako jednoznačne vyplýva z dokladov predložených k návrhu, odporca porušil svoje povinnosti uvedené v bode 1 písm. d) a bodu 2 dodatku zmluvy o pripojení zo dňa XX.XX.XXXX tým, že namiesto predpísaného dobíjania za obdobie júl 2009- október 2009 v celkovej výške 36,- Eur (4x9) vykonal dobíjania len vo výške 0,- Eur, v dôsledku čoho vznikol podniku nárok na zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur tak, ako bola dojednaná v tabuľke č. 1 dodatku a ktorá bola vyúčtovaná odporcovi faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.11.2009.

Notárskou zápisnicou N 185/2010, Nz 21791/2010 zo dňa 17.06.2010 osvedčujúcou priebeh mimoriadneho valného zhromaždenia, sa rozhodlo o zlúčení spoločnosti Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469 so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO: 35 705 019, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava, oddiel: Sa, vložka č. 1238/B, zrušenou bez likvidácie. Zmluvou o zlúčení vo forme notárskej zápisnice N 187/2010, Nz 21818/2010 zo dňa 17.06.2010 prebrala spoločnosť Slovak Telekom, a.s. so sídlom Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, IČO: 35 763 469 ako univerzálny právny nástupca celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky zanikajúcej spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s., Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO: 35 705 019.

Navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporcovi vyúčtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretou dňa 16.12.2011 medzi navrhovateľom ako postupníkom a spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. ako postupcom.

Odporca ku dňu podania návrhu na súde žalovanú sumu napriek výzve navrhovateľa neuhradil. Keďže odporca navrhovateľovi faktúru č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.11.2009 neuhradil, súd ho zaviazal na zaplatenie dlžnej sumy v celkovej výške 248,95 Eur tak, ako sa domáha navrhovateľ.

Navrhovateľ si v predmetnom konaní uplatnil voči odporcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške v zmysle nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Vzhľadom na to, že odporca neuhradil dlžnú čiastku vyúčtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX v lehote splatnosti, dostal sa s úhradou svojich záväzkov voči navrhovateľovi do omeškania. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že v návrhu uplatňované

úroky z omeškania majú oporu v nariadení vlády SR č. 87/1995 Zb., ako aj v ustanovení § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Preto aj uvedený nárok navrhovateľovi priznal v plnom rozsahu.

Zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj vtedy, keď porušením povinností veriteľovi alebo dlžníkovi nevznikla škoda.

Zaplatením zmluvnej pokuty sa účastník zmluvy nezbavuje záväzku a nemôže ani odstúpiť od zmluvy. Funkcia zmluvnej pokuty spočíva v tom, že hrozba majetkovou sankciou dlžníkovi v prípade, keď záväzok nesplní riadne a včas, ho má viesť k včasnému a riadnemu plneniu. Pokutu možno dohodnúť tak pre prípad, že k splneniu nedôjde vôbec alebo iba čiastočne alebo pre prípad, že bude porušená akákoľvek zmluvná povinnosť.

Okrem toho, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, inak by bola neplatná (§ 40 ods. 1 Obč. zákonníka), musí byť v nej určená výška pokuty alebo spôsob, akým sa určí, aby o tom v budúcnosti nevznikli pochybnosti.

Zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka, ale ani z ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007. Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Jedinou podmienkou platnosti je primeranosť tejto sankcie v porovnaní so závažnosťou nesplnenia záväzku spotrebiteľom.

Pojem „neprimerane vysoká zmluvná pokuta“ obsahuje s účinnosťou od 01.01.2008 nielen § 301 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523301'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Obchodného zákonníka, ale aj ust. § 545a <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523545a'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k úprave stanovenej v § 54 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252354'&ucin-k-dni='30.12.9999'> vetá prvá Občianskeho zákonníka nesmú sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou odchýliť od úpravy uvedenej v Občianskom zákonníku v neprospech spotrebiteľa.

Zmluvná pokuta je peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vznikla veriteľovi škoda. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Pokuta však plní aj funkciu paušalizovanej náhrady škody. Veriteľovi uľahčuje dôkaznú situáciu v tom, že nemusí preukazovať vznik škody, ani jej výšku. Stačí, aby v súdnom konaní preukázal porušenie zmluvnej povinnosti, ktorá podľa dohody zmluvných strán mala za následok vznik práva na zmluvnú pokutu. V dôsledku toho je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť bez ohľadu na to, či veriteľovi vôbec nejaká škoda vznikla. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty preto vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti, teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške, než je výška zmluvnej pokuty.

Pokiaľ má vymáhaná sankcia charakter zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve, je treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmluvného dojednania o zmluvnej pokute podľa § 39 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252339'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a jej neplatnosťou ako neprimeranej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre „neprimerane vysokú sumu“ sankcie. Zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve môže byť neplatná ako neprimeraná zmluvná podmienka napriek tomu, že v prípade nespotebiteľskej zmluvy by jej dojednanie bolo v súlade s dobrými mravmi. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie.

Platnosť dohody o zmluvnej pokute v nespotebiteľských zmluvách môže súd skúmať tak z hľadiska splnenia podmienok uvedených v ust. § 544 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523544'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a násl. Občianskeho zákonníka, ale aj z dôvodov upravených v § 39 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252339'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, predovšetkým pre rozpor s dobrými mravmi. V spotrebiteľských zmluvách však môže byť dôvodom pre absolútnu neplatnosť zmluvného dojednania o zmluvnej pokute aj neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky v prípade, že požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil

neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k) <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka).

Súd je toho názoru, že pokiaľ má byť sankciou preskúmanou podľa uvedeného ustanovenia zmluvná pokuta, neobmedzuje sa súd len na preskúmanie toho, či jej výška zodpovedá uhradzovanej - reparačnej funkcii, ale aj funkcii sankčnej. Vyplyva to aj z formulácie tohto ustanovenia, ktoré sa vzťahuje aj na zaplatenie „neprimerane vysokých súm ako sankcie“. Zmluvnú pokutu možno považovať za primerane vysokú sankciu, pokiaľ neprimerane neprekračuje tak výšku zabezpečovanej sumy (uhradzovacia funkcia), ako aj súhrn prípadných škôd, ktoré možno v konkrétnom prípade očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (sankčná funkcia). Znamená to, že súd môže označiť takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy.

Zákonná úprava o zmluvnej pokute v nespotebiteľských zmluvách má osobitnú úpravu postupu súdu v prípade zistenia, že zmluvná pokuta bola dohodnutá v neprimerane vysokej výške (§ 545a Obč. zákonníka). Toto ustanovenie vzhľadom k osobitnej úprave v § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka nie je použiteľné v spotrebiteľských zmluvách. Pokiaľ takouto sankciou je dohoda o zmluvnej pokute, môže byť takéto ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy neplatné ako neprijateľná zmluvná podmienka. Keďže neplatnosť sa týka dohodnutej zmluvnej podmienky, nie je možné v prípade záveru o neprijateľnosti dohody o zmluvnej pokute súčasne aplikovať moderačné právo súdu podľa § 545a <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523545a'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka.

Neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o zmluvnej pokute v zmysle § 53 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, 4 písm. k) <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka musí existovať ku dňu uzavretia zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo.

V tejto súvislosti je treba poukázať aj na čl. 4 ods. 1 Smernice Rady (ES) 93/13/EHS <aspi://module='EU'&link='31993L0013'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

V podstate rovnaký obsah má ust. § 53 ods. 11 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.3.2010. Podľa neho pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvných podmienok sa nemá prihliadať len na samotný text zmluvy a všeobecných obchodných podmienok dodávateľa, ale aj na širšie súvislosti, ktoré charakterizujú samotné dojednanie spotrebiteľskej zmluvy a na obsah ostatných podmienok zmluvy.

Je vylúčené urobiť záver o neprimerane vysokej sankcii len po porovnaní s jednou z viacerých skutočností, za existencie ktorých bola zmluva uzavretá, a to v závislosti od času prípadného porušenia zmluvnej povinnosti v priebehu doby viazanosti spotrebiteľa.

Pre záver o neprimeranosti (nekalosti) zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľom nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/31/2012 zo dňa 19.03.2013).

V preskúmanej veci bol odporcovi na základe Zmluvy o pripojení v znení dodatku k zmluve o pripojení zo dňa XX.XX.XXXX poskytnutý mobilný telefón v predajnej cene 89,- Eur, ako aj program služieb Fix 9, za ktorý sa zaviazal platiť cenu určenú cenníkom právneho predchodcu navrhovateľa. Odporca teda na základe zmlúv uzavretých so právnym predchodcom navrhovateľa od neho prevzal hnutelnú vec v hodnote 89,- Eur, teda v hodnote, ktorá nie je vo výraznom nepomere k dojednanej zmluvnej

pokute vo výške 248,95 Eur, berúc na ohľad aj dohodnutý program služieb Fix 9, platby za ktorý sú po dobu 24 mesiacov taktiež zmluvnou pokutou kryté. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti nebolo možné považovať výšku zmluvnej pokuty za neprimerane vysokú sankciu spojenú s nespĺnením záväzku odporcu.

Z hľadiska posudzovanej primeranosti sankcie tvorenej dohodnutou zmluvnou pokutou je právne relevantná taká výška, ktorá zahŕňa aj prípad, keď kupujúci spotrebiteľ nezaplatí predávajúcemu nič ani za zakúpené technologické zariadenie, ani z titulu minimálnej ceny služby za dobu viazanosti.

Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečovanej sumy (napr. kúpna cena poskytnutého technického vybavenia), ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (napr. úhrn minimálnych náhrad zo zmluvy o pripojení za celé obdobie viazanosti, ktorý nebol zaplatený), nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k), ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. v platnom znení. Pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty nie je možné neprihliadať k trhovej cene telefónu, a teda k majetkovému prospechu, ktorý získal odporca tým, že kúpil toto zariadenie za akciovú cenu. Odporca mal možnosť si zakúpiť toto zariadenie u právneho predchodcu navrhovateľa za ich predajnú cenu bez akejkoľvek viazanosti, avšak dal prednosť uzavretiu zmluvy o pripojení spojenej s kúpou zmluvou uvedeného zariadenia za akciovú cenu, ktorého výška bola dôvodom vzniku zmluvného záväzku odporcu prijímať služby od navrhovateľa minimálne vo výške dohodnutej v zmluve počas obdobia 24 mesiacov. Tým, že odporca nevykonal pravidelné mesačné dobíjanie v predpísanej výške 9,- Eur, porušil svoju zmluvnú povinnosť, čo podľa zmlúv o pripojení a ich dodatkov má za dôsledok vznik povinnosti odporcu zaplatiť dojednanú zmluvnú pokutu.

Ako vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/33/2012 zo dňa 16.4.2012, súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, a preto neplatnú podľa § 53 ods. 5 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, dohodu o zmluvnej pokute, ktorá zaväzovala žalovaného spotrebiteľa k jej zaplateniu „počas celej doby viazanosti“, a to aj v prípade, ak si spotrebiteľ plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované dodávateľom a riadne platil ich úhradu až do doby „krátko pred uplynutím doby viazanosti“, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady, mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty podľa uvedených rozhodnutí nerozlišuje medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. Podľa tohto názoru musí byť platné dojednanie zmluvnej pokuty také, že toto musí byť primeranou sankciou zohľadňujúcou čiastočné plnenie zo služby zo zmluvy o pripojení, ku ktorémukoľvek dátumu počas doby viazanosti, ku ktorému spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť, čo podľa zmluvy je dôvodom pre vznik práva na zmluvnú pokutu.

Tento názor pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty neposudzuje skutočnú predajnú cenu technického zariadenia, ktoré spotrebiteľ kúpil za symbolickú akciovú cenu naviazanú na dobu viazanosti, počas ktorej sa spotrebiteľ zaviazal platiť za dodávané služby cenu najmenej v dohodnutej výške, resp. stanovenej cenníkom dodávateľa. Obe tieto položky predstavujú minimálnu výšku ujmy, ktorú dodávateľ pri uzatváraní zmluvy zabezpečil zmluvnou pokutou. Pokiaľ výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprekračuje neprimerane súčet peňažného vyjadrenia oboch týchto položiek, podľa stavu existujúceho ku dňu uzavretia uvedených zmlúv, nie je daný dôvod pre záver o neprimeranosti, a preto neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute.

Preto sa má primeranosť zmluvnej pokuty v sporoch s takýmto predmetom posudzovať porovnaním s výškou potenciálnej ujmy vyčíslenej ku dňu uzavretia zmluvy, a nie podľa ujmy reálne existujúcej ku dňu vzniku práva na zmluvnú pokutu.

Dojednanie výšky zmluvnej pokuty osobitne k jednotlivým dňom počas celej dohodnutej doby viazanosti meniacej sa v závislosti od plynutia doby viazanosti, nie je podmienkou primeranosti zmluvnej pokuty v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, a preto nie je možné ani čokoľvek obdobné od navrhovateľa alebo jeho právneho predchodcu požadovať. Navyše takto dojednaná zmluvná pokuta by nemohla plniť svoj účel donútiť zmluvnú stranu (v tomto prípade odporcu) k splneniu povinností, na ktorých plnenie sa zaviazal v zmluve o pripojení.

K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci.

Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať).

Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúcnosti prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010, sp.zn. 4Cdo/98/2010).

V súlade so závermi uvedenými v rozhodnutí Najvyššieho súdu, ako aj v súlade s právnymi princípmi, na ktorých je založený právny poriadok Slovenskej republiky, je vylúčená pravá retroaktivita spočívajúca v aplikácii súdneho rozhodnutia, ktorým bola vyhlásená zmluvná podmienka za neprijateľnú aj na tie zmluvné podmienky, ktoré sú obsahom zmlúv, ktoré boli uzavreté v súlade s platnými právnymi predpismi pred právoplatnosťou súdneho rozhodnutia, ktorým súd vyhlásil zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

Teda ak v predmetnom prípade bola v rámci dodatku k zmluve o pripojení k SIM karte č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s telefónnym číslom XXX XXX XXX zo dňa 18.03.2009 dojednaná zmluvná pokuta za porušenie zmluvných povinností vo výške 248,95 Eur, jej neskoršie vyrubenie (faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.11.2009) a uplatňovanie v súdnom konaní nemôže predstavovať porušenie ustanovenia § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., keďže súdne rozhodnutie Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011, na ktoré sa vedľajší účastník odvoláva (ako ja ďalšie súdne rozhodnutia), bolo vyhlásené a nadobudlo právoplatnosť po dojednaní predmetnej zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o pripojení.

Dôvod uvádzaný vedľajším účastníkom, a to neurčitosť zmluvnej pokuty, by mohla byť dôvodom na vyslovenie jej neplatnosti z dôvodu neurčitosti, ak by nebolo možné určiť dôvod, pre ktorý navrhovateľovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu, resp. ak by tento dôvod nebol preukázateľný. V danom prípade je však jednoznačne identifikovateľný dôvod, pre ktorý došlo k uloženiu predmetnej zmluvnej pokuty. Odporca aj napriek tomu, že sa na to zaviazal, porušil svoje povinnosti uvedené v bode 1 písm. c) a bodu 2 dodatku zmluvy o pripojení zo 18.03.2009 tým, že namiesto predpísaného dobitia za obdobie júl - október 2009 v celkovej výške 36,- Eur (4x9) vykonal dobitia len vo výške 0,- Eur, v dôsledku čoho vznikol podniku nárok na zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur tak, ako bola dojednaná v tabuľke č. 1 dodatku a ktorá bola vyúčtovaná odporcovi faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.11.2009. Skutočnosť, že zmluvná pokuta mohla byť vyrubená aj v iných bližšie neuvedených prípadoch, nemá vplyv na danú situáciu, keďže v predmetnom konaní je uplatňovaná zmluvná pokuta, na ktorú vznikol nárok právnenému predchodcovi navrhovateľa v dôsledku porušenia konkrétnej, jasne definovanej a priamo identifikovateľnej právnej povinnosti, na ktorej splnenie sa odporca v zmluve zaviazal.

Tunajší súd rovnako neakceptoval uvádzaný názor vedľajšieho účastníka, že skutočnosť, že dodávateľ nie je nijako sankcionovaný za prípadné porušenie zmluvných povinností na jeho strane, čo sa nedá povedať o spotrebiteľovi, ktorý je sankcionovaný za neprimerane široko určený okruh rôznych porušení zmluvy, dodatku alebo všeobecných obchodných podmienok a to všetko bez ohľadu na závažnosť ich následkov, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Skutočnosť, že zmluvná pokuta je dojednaná len za možné konanie spotrebiteľa, ale nie dodávateľa nie je dôvod pre vyslovenie neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu v občianskoprávných vzťahoch zmeniť ani dohodou strán. Jej uplynutím dochádza k právnym účinkom premlčania (zníženie možnosti vynúteného splnenia práva). Premlčacie doby majú spravidla objektívnu povahu; začínajú od určitej skutočnosti a sú nezávislé od vôle a vedomia dlžníka. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú premlčaciu dobu. Všeobecnú premlčaciu dobu ustanovuje zákon v dĺžke troch rokov. Občiansky zákonník súčasne ustanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý je odvodený od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohol byť dôvodne podaný návrh na začatie konania na súd (*actio nata*). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t. j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve. Možnosť vykonania práva po prvý raz ako začiatok plynutia premlčacej doby nastáva v okamihu, keď sa veriteľ môže oprávnenne domáhať na súde splnenia záväzku. Je to vlastne časový moment, keď sa subjektívne právo transformuje do nároku oprávneného. Pokiaľ subjektívne právo nedospelo do štádia nároku, nemôže začať plynúť ani premlčacia doba (*actioni non natae non praescribitur*). Právo mohlo byť prvýkrát vykonané vtedy, ak je spôsobilé na žalobu, t. j. keď možno podať návrh na začatie súdneho konania. Deň, od ktorého začína plynúť premlčacia doba, je totožný s dňom, keď možno po prvý raz podať návrh na začatie konania bez nebezpečenstva, že bude zamietnutý súdom pre predčasnosť (porovnaj Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 496-498).

Účelom inštitútu premlčania upraveného v ustanoveniach §§ 100 až 114 Obč. zák. je okrem stimulácie veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv (podľa zásady *vigilantibus iura*) aj snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť práva, žalobné právo) možno odvrátiť námietkou premlčania. Ide o uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. Podľa súčasnej právnej teórie i praxe samotným uplynutím premlčacej doby v spojení s nevykonávaním práva oprávneným subjektom sa na právnom vzťahu dlžníka a veriteľa v zásade nič nemení. Právo veriteľa (aj keď premlčané) naďalej existuje a povinnosť dlžníka splniť dlh naďalej trvá. Subjektívne právo veriteľa zostáva i po márnom uplynutí premlčacej doby vybavené nárokom ako kvalitatívnou zložkou subjektívneho práva zaručujúcou jeho vynutiteľnosť na súde alebo inom príslušnom orgáne, prípadne vynutiteľnosť svojpomocou oprávneného. Márne uplynutie premlčacej doby má za následok vznik oprávnenia pre dlžníka vzniesť pred súdom námietku premlčania a spôsobiť tak zánik nároku. Pokiaľ dlžník námietku premlčania skutočne účinne vznesie, dochádza v okamihu jej vznesenia k zániku nároku. V medziobdobí od okamihu, v ktorom sa právo premlčalo, do okamihu účinne vznesenej námietky premlčania ide o tzv. podmienený nárok, to znamená nárok, ktorý môže na základe námietky premlčania zaniknúť (Eliáš K. a kol. : Občiansky zákonník - Veľký akademický komentár, 1. svazek. Linde Praha, a.s., 2008, str. 415). Citované ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom (alebo iným predpisom) ustanovená osobitná premlčacia doba. Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov stanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý

časový úsek, nestačí stanoviť jej dĺžku a koniec, ale je treba stanoviť aj jej začiatok, to znamená od ktorého okamihu začína plynúť. Zákon to stanovuje jednak všeobecne a jednak zvlášť pre niektoré jednotlivé práva. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné dôvodne vykonať podaním návrhu (žaloby) na súde alebo u rozhodcovského orgánu, t.j. keď sa právo stalo nárokom (actio nata). Nie je rozhodné, z akého dôvodu - či subjektívneho alebo objektívneho - tak veriteľ neurobil (napr. že mu vo vykonaní práva bránila určitá prekážka ako choroba).

Actio nata (inak aj žalovateľnosť, alebo možnosť úspešne uplatniť právo žalobou) nastáva vo väčšine prípadov splatnosťou dlhu, t.j. dňom, kedy mal dlžník po prvý raz dlh splniť, resp. začať s jeho plnením. V prípadoch, kde záväzok smeruje k nekonaniu, t.j. ak ide o povinnosť niečo nekonať alebo strpieť, je actio nata vtedy, keď povinný po prvý raz porušil svoju povinnosť. Tu začína plynúť premlčacia doba porušením niektorej z týchto povinností. Splatnosť môže byť určená dohodou, ustanovená právnym predpisom alebo rozhodnutím orgánu. Ak nebola splatnosť dlhu určená dohodou ani iným spôsobom, možno podľa § 563 Občianskeho zákonníka o splnenie dlhu požiadať dlžníka kedykoľvek a dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Uvedené ustanovenie obsahuje dispozitívne pravidlo dávajúce veriteľovi právo určiť čas plnenia, teda vyvolať splatnosť, ktorá nastáva nasledujúci deň po dni, keď bol dlžník vyzvaný na plnenie. Podľa názoru dovolacieho súdu aj v prípadoch, v ktorých čas splnenia nebol dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, začína premlčacia doba plynúť dňom splatnosti dlhu, ak obsahom záväzku je povinnosť niečo dať alebo konať. I keď začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby je vymedzený objektívne (od slova „mohlo“ a nie „mohol“), nemôže predchádzať vzniku nároku, ktorý vzniká až splatnosťou. V právnej teórii je nárok chápaný ako právna možnosť uplatniť svoje subjektívne právo, t.j. domáhať sa právnej ochrany jeho realizácie. Napr. z pôžičky vznikne subjektívne právo veriteľa na vrátenie požičanej veci. Nárok na jej vrátenie mu však vznikne až v dobe, keď sa pôžička stane splatnou (Knapp, V. : Teorie práva, 1. vydání. Praha, C. H. Beck 1995, str. 197).

Až splatnosťou vzniká možnosť uplatnenia práva na súde, ktorá je pojmovým znakom nároku. Pokiaľ by veriteľ podal žalobu skôr, ako by požiadal dlžníka o splnenie dlhu, teda skôr ako by nastala splatnosť dlhu, nebola by actio nata. Žaloba by bola predčasná, pretože by ňou nebol uplatňovaný existujúci nárok. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že doručením žaloby obsahujúcej výzvu na plnenie by nastali hmotnoprávne účinky tohto úkonu spočívajúce vo vzniku nároku. Ustanovenie § 101 Obč. zák. pozitívne slov „keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“ viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň, keď sa právo skutočne mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda keď je actio nata, a nie na deň, keď by sa mohlo po prvý raz uplatniť, teda keď by mohla byť actio nata.

V súvislosti s riešením otázky začiatku plynutia všeobecnej premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak určený, nemožno nebrať do úvahy právnú úpravu premlčania obsiahnutú v Obchodnom zákonníku (ďalej len „Obch. zák.“). Aj keď tento zákon je vo vzťahu k Obč. zák. špeciálnym predpisom a niektoré otázky týkajúce sa premlčania upravuje odlišne (napr. dĺžku všeobecnej premlčacej doby), začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby ustanovuje v podstate zhodne s Obč. zák. Formulácia § 391 ods. 1 Obch. zák., podľa ktorého pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné, je v porovnaní s § 101 Obč. zák. len iným vyjadrením toho istého (Pelikánová I. : Komentár k obchodnímu zákonníku, 3. díl, 2. upravené vydání. Linde Praha, a.s., 1998, str. 488). V § 392 ods. 1 veta prvá Obch. zák. sa výslovne uvádza, že pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa mal záväzok splniť alebo sa malo začať s jeho plnením (doba splatnosti). Začatie plynutia premlčacej doby od splatnosti záväzku možno inak vyvodiť priamo z § 391 ods. 1 Obch. zák. tak, ako ho v Obč. zák. možno vyvodiť z § 101. Rovnako medzi § 340 ods. 2 Obch. zák., podľa ktorého ak čas plnenia nie je v zmluve určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal, a § 563 Obč. zák. nie je z praktického hľadiska príliš veľký rozdiel. Vychádzajúc z uvedených porovnaní niet podľa názoru dovolacieho súdu rozumného dôvodu, pre ktorý začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby v prípadoch, v ktorých čas splnenia nebol dohodnutý ani inak určený, by mal byť posudzovaný rozdielne v závislosti od toho, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah, teda pri občianskoprávnom vzťahu odo dňa nasledujúceho po vzniku právneho vzťahu a pri obchodnoprávnom vzťahu od splatnosti záväzku.

Dovolací súd sa v riešení uvedenej otázky odkláňa od doterajšej judikatúry, t.j. od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí R 28/84, v zmysle ktorého ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak stanovená (§ 78 Obč. zák. - poznámka : teraz § 563), začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol. Okrem už uvedených dôvodov sa s týmto právnym názorom nestotožňuje aj pre nedostatok právnej argumentácie, ktorá napriek tomu, že išlo o otázku spornú už od prijatia zák. č. 141/1950 Sb. (tzv. „stredného občianskeho zákonníka“), sa obmedzila len na konštatovanie záveru, že možnosť daná veriteľovi vyvolať splatnosť záväzku nesie so sebou súčasne aj právo veriteľa vymáhať splnenie záväzku, teda možnosť svoje právo aj vykonať, pričom prvá objektívna možnosť výkonu práva je daná okamihom, keď veriteľ najskôr mohol o splnenie požiadať. Interpretácia, že možnosť veriteľa vyvolať splatnosť záväzku znamená aj jeho právo vymáhať splnenie záväzku, a teda právo vykonať, vychádzala z nepravdepodobnej možnosti ako by sa mohol veriteľ zachovať, a nie z toho, ako sa skutočne zachoval. Pripúšťala začatie plynutia premlčacej doby ako procesu zániku nároku (i keď len podmieneného) skôr ako nárok vznikol, resp. ako sa zavŕšil jeho vznik v zmysle konkrétnej vynútiteľnosti (žalovateľnosti) práva, teda skôr ako sa právo mohlo reálne vykonať. Nerešpektovala tak nedostatok actio nata v čase začatia plynutia premlčacej doby a napokon pripúšťala aj možnosť, že sa premlčí záväzok, ktorý sa nikdy nestal splatným. Išlo o výklad v podstate zhodný s výkladom tejto otázky v sovietskom občianskom práve, podľa ktorého, ak splatnosť (zrok) nebola určená, nastala vtedy, keď veriteľ požiadal o plnenie, ale v tomto prípade sa premlčanie nepočítalo od splatnosti, ale od vzniku záväzku (Luby Š. : Občianskoprávny nárok, Právnické štúdie, 1958, str. 270). Možnosť takého riešenia spornej otázky, podľa ktorého by premlčacia doba začala plynúť od splatnosti dlhu, bola v rozhodnutí R 28/84 odmietnutá s poukazom na to, že by znamenala neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu. Voči tomuto argumentu však možno namietat, že v prípade zreteľného odďaľovania výzvy na plnenie a v závislosti na konkrétnych okolnostiach by súd mohol s použitím § 3 ods. 1 Obč. zák. odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného až po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku záväzku. Okrem toho taký výklad ustanovenia § 101 Obč. zák., ktorého výsledkom je záver o začatí plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený, dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu, nie je súladný so zásadou dôvery v právo, pretože pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve vyplývajúcom v § 563 Obč. zák. požiadať o plnenie a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle, resp. ho núti konať spôsobom, ktorý môže byť v rozpore so skutočným záujmom účastníkov právneho vzťahu. V dôsledku toho sa právu, ktoré veriteľovi zaručuje § 563 Obč. zák., odníma reálny obsah. (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/146/2008 zo dňa 31.07.2008).

Súd s poukazom na citované ustanovenia zákona a vyššie uvedené rozhodnutie NS SR následne preveril, či nedošlo k premlčaniu uplatneného nároku na zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur, vyúčtovanú faktúrou č. 7910356784 zo dňa 08.11.2009, splatnou dňa 27.11.2009, či už v celku, alebo v časti. Súd pri posudzovaní uplatnenej námietky premlčania vychádzal zo dňa splatnosti faktúry č. 7910356784, ktorou bol odporca reálne požiadaný na úhradu zmluvnej pokuty za porušenie dojednaných povinností, a teda nie zo dňa 01.08.2009 ako dňa, kedy si navrhovateľ mohol prvýkrát uplatniť voči odporcovi zmluvnú pokutu za porušenie dojednaných povinností.

Pri posudzovaní uplynutia premlčacej lehoty by súd mohol vychádzať zo dňa 01.08.2009 (tak, ako to žiadal vedľajší účastník) ako dňa určujúceho začiatok plynutia premlčacej lehoty len vtedy, ak by navrhovateľ, resp. jeho právny predchodca neuplatnil svoju pohľadávku voči odporcovi, či už výzvou, faktúrou alebo iným právne prijateľným spôsobom. V tom prípade by avšak musel byť celý nárok s poukazom na § 563 zákona č. 40/1964 Zb. zamietnutý ako predčasne uplatnený, keďže navrhovateľ do začiatku konania nevyzval odporcu na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur a v rámci doložených dokladov nebola nijako dojednaná splatnosť zmluvnej pokuty.

Súd následne vychádzal zo dňa 27.11.2009 (deň splatnosti faktúry č. XXXXXXXXXXXX) ako určujúceho dňa pre určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty. Keďže navrhovateľ si pohľadávku vyúčtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX uplatnil na súde dňa 16.11.2012, súd musí konštatovať, že v čase podania návrhu na súd (kedy začala premlčacia lehota spočívať v zmysle ust. § 112 Občianskeho zákonníka) neuplynula trojročná premlčacia lehota. Nárok navrhovateľa preto nie je premlčaný.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Navrhovateľ si v rámci podania doručeného súdu dňa 19.12.2012 uplatnil nárok na náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku za návrh vo výške 16,50 Eur a v trovách právneho zastúpenia vo výške 70,10 Eur.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Súd preskúmal uplatnený nárok navrhovateľa ohľadom náhrady trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku a v trovách právneho zastúpenia. Dospel k záveru, že nie je opodstatnený v plnom rozsahu.

Navrhovateľ si pri uplatnení režijného paušálu vo výške 7,63 Eur (1/100 výpočtového základu) v zmysle § 16 ods. 3 adv. tarify za jeden úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia dňa 07.12.2011 uplatnil režijný paušál v nesprávnej výške. Výpočtovým základom v zmysle 1 ods. 3 advokátskej tarify je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Podľa vyjadrenia Štatistického úradu SR bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR v prvom polroku 2010 vo výške 741,- Eur. Navrhovateľ si teda v danom prípade môže uplatniť, resp. má nárok na režijný paušál vo výške 1/100 výpočtového základu, čo v danom prípade predstavuje len sumu 7,41 Eur, a teda nie ním uvádzaných 7,63 Eur.

Odmena advokáta pozostáva z odmeny za dva úkony právnych služieb (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 07.12.2011, podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu dňa 16.11.2012) obidva vo výške 21,58 Eur spolu s paušálnou náhradou nákladov 7,41 Eur za prvý úkon a 7,63 za druhý úkon, a uplatnenou 20 % sadzbou DPH (základ dane $21,58 \cdot 2 + 7,41 + 7,63 = 58,20$ Eur) vo výške 11,64 Eur, čo spolu predstavuje 69,84 Eur v zmysle § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a), c), § 15 písm. a), c) § 16 ods. 3, a § 18 ods. 3 Advokátskej tarify.

Po vykonaných úpravách a vzhľadom na to, že navrhovateľ mal vo veci úspech v plnom rozsahu, súd zaviazal odporcu v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., aby nahradil navrhovateľovi trovy konania spočívajúce v súdnom poplatku zaplatenom za návrh vo výške 16,50 Eur a v trovách právneho zastúpenia spočívajúcich v odmene advokáta v celkovej výške 69,84 Eur. Vo zvyšnej časti náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

S ohľadom na finančnú hodnotu povinností uložených odporcovi vo výroku predmetného rozhodnutia, súd v zmysle ust. § 160 ods. 1 O.s.p. predĺžil zákonom určenú lehotu splnenia uloženej povinnosti z 3 dní na 30 dní, počas ktorých bude mať odporca dostatok času na to, aby si rozumným spôsobom obstaral prostriedky na úhradu uložených povinností, príp. sa dohodol s navrhovateľom na vyporiadaní svojich finančných záväzkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, písomne v 3 vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).